

Almanya'da Ticari Faaliyet

TD-IHK

Türk Yatırımcılar için Bilgi Notu

Türkisch-Deutsche Industrie- und Handelskammer
Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası

www.td-ihk.de

Türk-Alman
Ticaret ve Sanayi Odası

Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TD-IHK), Alman Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (DIHK) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında imzalanan protokol sonucu, 2004 yılında Köln'de kurulmuştur.

Her iki kurum, TD-IHK'yı kuruluşundan bu yana birer temsilcinin Yönetim Kurulu'na katılmasıyla aktif bir biçimde desteklemektedir. Odanın resmi açılışı, dönemin Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Almanya'nın dönem şansölyesi Sayın Gerhard Schröder'in teşrifleriyle Köln'de, politika, ekonomi ve iş dünyası, medya ve toplumun diğer kesimlerinden davetlilerin katıldığı büyük bir törenle 27 Nisan 2004 tarihinde gerçekleştirildi. TD-IHK, Yönetim Kurulu'nca alınan karar sonucu 2012 yılının baharında Berlin'e taşınmıştır.

TD-IHK, Almanya'yı veya Türkiye'yi ilgilendiren her türlü ekonomik konuda, kuruluşlarla, hizmet sektörüyle ve multiplikatörlerle, aracı ve buluşma noktası olarak temas halindedir. Almanya'da faaliyet gösteren Türk işletmelerinin çıkarlarını savunup, onların yerel ve federal düzeydeki başlıca toplumsal ve ekonomik kurumlarla bütünleşmesine yardımcı olmaktadır. Her iki dilde eğitilmiş uzman personel ve yöneticiler, Türk-Alman ekonomik ilişkilerinde anahtar rol oynamakta ve entegrasyon çalışmalarının başarılı olmasını sağlamaktadırlar. TD-IHK Türk ekonomisinin Avrupa'ya entegrasyonu açısından, daha büyük refah ve güvence için önemli katkılarda bulunmaktadır.

TD-IHK çalışmalarında iki ülke arasındaki ticaretin boyutunu referans alır ve her iki ülkeden şirketleri bu ticaret hacmine katkı sağlamaya yönlendirir.

Alman İstatistik Kurumu verilerine göre Almanya'nın Türkiye'den ithalatı Ocak-Aralık 2016 bandında yaklaşık 15.4 Milyar Avro'dur ve önceki yıla göre %5.6 oranında artış göstermiştir. Aynı dönemde Almanya'nın Türkiye'ye ihracatı %1.5 oranında azalmıştır ve yaklaşık 22 Milyar Avro'dur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2017 verilerine göre ise Almanya'nın Türkiye'den ithalatı yaklaşık 1.4 Milyar Avro'dur ve %4.7 oranında artış göstermiştir. Bir önceki yılın aynı ay aralığına göre Almanya'nın ithalat sıralamasında Türkiye 16. Sırada yer almaktadır ve toplam ithalattaki payı %1.6'dır.

Türk şirketler ülkenin dış ticaret hacmine katkı sağlayacak yegane dinamiklerdir. Doğru sektörlerde doğru stratejileri uygulayarak şirketinizin uluslararası pazarlarda daha aktif olmasını sağlamanız mümkündür.

Almanya'da ticari faaliyet göstermek isteyen Türk şirketler takip edilmesi gereken adımları, iletişime geçilmesi gereken kanalları ve bu süreçte karşılaşılabilecek genel sorunlara ilişkin cevapları bu bilgi notu ile edinebilirler.

Ne yapabilirim? Nasıl Yapabilirim?

Başka bir ülkede yabancı yatırımcı olarak iş ilişkileri geliştirmek, yatırım yapılacak ülkedeki pazar imkanlarını tanımanın yanında, o ülkeye ilişkin hukuki ve bürokratik gereklilikleri de tanımayı gerektirir.

Yatırım öncesi yapılan zaman-maliyet hesabı, yatırımın başarıya ulaşması için stratejik bir ön koşuldur. Buradan hareketle Almanya`da iş ilişkileri geliştirmek için ihtiyacınız olan önemli bilgiler 7 ana başlık altında ele alınabilir.

- Vize işlemleri
- İş yeri sicil kaydı
- Şirketin kuruluşu
- Teşvikler
- Şirket vergilendirmesi
- İş gücü bulma
- Hukuki çerçeve

Vize İşlemleri

Almanya'da iş ilişkileri geliştirmek ve bunu sürdürmek için farklı vize tanımlamaları mevcuttur. Vize türü kalma süresine ve iş etkinliğine göre değişiklik gösterir. Buna göre **Schengen Vizesi, Ulusal Vizeler, Oturum ve Yerleşme İzni** gibi farklı türlerde vizeler bulunmaktadır. Ancak Almanya ´da iş kurmak isteyen şirketler için en ideal vize türü 90 güne kadar ülkede kalma izni sağlayan Schengen Vizesi`dir. Bu vize türü iş kurmanın ilk adımlarını ve alt yapısal süreçlerini hazırlamak için imkan sağlar.

Schengen Business Vizesi ile elde ettiğiniz **90 gün** oturum hakkı sayesinde kurmak istediğiniz işin noter, ortaklarla sözleşme, ticaret sicil kaydı ve ticaret bürosu kaydı, şirket kuruluşu için hazırlık süreci (banka hesabı açma ve kira sözleşmeleri gibi), pazarlık ve iş sözleşmesi imzalama gibi aşamalar gerçekleştirilebilir.

Vize almak için bulunulan bölgedeki en yakın Alman Konsolosluğu'na gerekli evrakları tamamlayarak başvurmak yeterli olmaktadır. Ortalama başvuru bedeli 60,00€ civarındadır. Oturum izni için ek hizmet bedelleriyle bu tutar 110€'a kadar çıkabilir. Schengen vizesi için seyahat tarihinden birkaç hafta önce vize başvurusu yapılması önerilmektedir.

Ayrıca AB ülkeleri dışından Almanya'da yerleşik olarak şirket kuracak ve serbest meslek icra edecekler (girişimciler, ortaklıkta ortaklar, ve bir anonim şirketinin ortakları ile yönetici paydaşları) için bir **oturum iznine** ihtiyaç vardır. Bu izni almak için iş kurulacak bölgedeki yabancılar bürosuna;

- İş fikrinin gerçekleştirilebilirliği
- Yurt dışı girişimcilik deneyimleri
- Sermaye yatırımının seviyesi ve sermayenin mevcudiyeti
- İstihdam ve eğitim durumları
- Almanya'da inovasyon ve araştırma süreçlerine katkı gibi parametler kanıtlanmalıdır.

Şirketin AB ülkeleri dışından çalışanı olacaksa çalışanların da oturum izni almaları gerekmektedir. Bu oturum izni çalışanlar için 3 yıla kadar verilebilir. Çalışanların oturum izni problemsiz bir şekilde uzatılabilir. Çalışanlar oturum izni ile 5 yıllık çalışmalarının ardından sınırsız oturum hakkına sahip olabilirler. Burada Federal İstihdam Ajansı'nın onayına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu onay için çalışanın nitelikleri ve Almanya'da icra edilecek mesleğin karakteristik özellikleri rol oynamaktadır. Fakat yöneticiler, Almanya'da üniversite eğitimi almış olanlar, bilimsel araştıma personelleri ve AB Blue Card sahiplerinin Federal İstihdam Ajansı'nın onayına ihtiyaçları yoktur.

Bu onay için Ajans, pozisyona Almanya'dan istihdam edilebilecek bir çalışan olup olmadığını (öncelik kontrolü) ve AB ya da Alman vatandaşları ile aynı koşul ve şartlarda işe alınıp alınmadığını göz önünde bulundurarak karar verir.

Yüksek nitelikli çalışanlar için **AB Blue Card** sistemi de uygulanabilir. Buna göre Alman üniversitelerinden mezun olan uzmanlar yıllık brüt maaş gelirlerinin 46.000€ olduğunu kanıtlayan iş sözleşmelerini belgeleyerek mavi kart alabilirler.

Tıp doktorları, bilimsel araştırmacılar, mühendisler ve IT çalışanlarının yıllık 38.688€ brüt maaş gelirlerini kanıtlamaları yeterlidir. Mavi kartı alan çalışanlar 33 ay içerisinde oturum izni kazanabilirler. Öyle ki dil yeterliliklerini sağladıkları takdirde bu süre 21 aya kadar düşebilir.

İş yeri sicil kaydı

Almanya'da ticaret sicil kaydı mahkemeye dayalıdır ve Almanya'da kayıtlı tüccarlar ile ticari şirketler için bilgi sağlar. Bu bilgi şeffaflık ve diğer şirketler için güvence sağlaması açısından da önem arz eder.

Ticaret Sicil Kaydı (Handelsregister): Şirkete ya da tüccara ilişkin hukuki bilgi edinilmesini sağlayan Ticaret Sicil Kaydı'nda şirketin kuruluş şekli ve tam ismi, ortakların, hissedarların isimleri, yöneticilerin isimleri, şirketin sermayesi, ortak ve hissedarların yükümlülük sınırları, yasal temsilciye verilen haklar ya da iptali, iflas yetkisi ve şirketin sonlandırılması gibi ayrıntılar yer alır.

Ticaret sicil ilanı bölge mahkemelerince düzenlenir ve ücretsiz bir şekilde kamuoyuna sunulur. Şirketlerin hukuki olarak ticaret sicil kaydı yaptırmaları zorunludur. Ticaret sicil kaydı alabilmek için elektronik bir kayıt formu bir Alman noter tarafından onaylanarak doldurulmalıdır. Kayıt için noter ücreti, bölge mahkemesince belirlenmiş ticaret sicil bedeli ve elektronik baskı için gereken ücretlerden oluşmaktadır. Buna ek olarak gerekli görüldüğü takdirde hukuki danışmanlığa ihtiyaç duyulabilir ve böyle bir gider kalemi de doğabilir.

Ticaret ofisi (Gewerbe-/Ordnungsamt): Şirket faaliyetlerine başlanmadan önce bölgesel ticaret ofislerine bildirimde bulunulmalıdır. Özellikle eczacılık, yoksullukla mücadele çalışanları, emlakçılık, brokerlar, güvenlik firmaları, kamu binaları, oteller ve bankacılık hizmetlerinde geçerlidir.

Ticaret faaliyetine başlamak için gereken lisansın bedeli 20€ ile 50€ arasında değişebilir. Ticaret ofisi, faaliyet belgesi kaydının elektronik kopyasını doğrudan Maliye Bakanlığı'na iletir. Daha sonra vergi dairesi vergi kayıt formunu doğrudan ilgili şirkete ulaştırır.

Ticaret Odaları: Almanya'da Ticaret ve Sanayi Odaları ile Zanaat Odaları işletmeler için yerelde çıkar organizasyonları olarak çalışır. Belediye, eyalet ve federal hükümet nezdinde şirketlerin çıkarlarını savunan lobi gruplarını oluştururlar. Odalar günlük iş sorunları için doğrudan iletişim kurulabilecek organizasyonlardır. Ticaret Odasına üyelik ticaret bürosuna kayıt yaptırdıktan sonra otomatik olarak gerçekleşir. Üyelik aidatı başvuran şirketin cirosuna göre farklılık gösterir. Zanaatkarların da Zanaatkarlar Odası'na kayıt olması gerekmektedir.

Şirketin Kuruluşu

Almanya'da da Türkiye'de olduğu gibi farklı şirket türleri kurarak ticari faaliyette bulunulabilir. İş ilişkileri geliştirmek için ticari şirket, ortaklık ve şube açmak gibi seçenekler bulunmaktadır.

Ticari Şirketler: Sermaye oranları ve yetki alanlarına göre farklılaşan ve Almanya'da şirket kurmaya imkan sağlayan kurumsal yapılardır. Bir tüzel kişiliğe sahiptir. Burada hissedarların değil şirket tüzel kişiliğinin hak ve yükümlülükleri söz konusudur. Şirketlerin ortak sayısı ve sermayelerine göre farklı kimlikleri bulunmaktadır.

a) Limited şirket (Gesellschaft mit beschränkter Haftung- GmbH): Yükümlülüklerinin az olması ve esnekliği sebebiyle tercih edilen bir şirket türüdür. En az bir ortakla kurulur ve icra organı ile hissedarlardan oluşmak zorundadır. Şirketin yönetici icra kurulunun milliyeti herhangi bir rol oynamaz ancak şirketin fiziki adresi Almanya'da bulunmak zorundadır. Limited şirket için en az **25.000€** sermayeye sahip olunması gerekmektedir.

b) Yükümlülük sınırı olan girişimci şirket (Unternehmensgesellschaft UG, haftungsbschränkt): Hukuki olarak farklılık göstermez ancak bir girişimci şirket, sermayesi 25.000€'dan az olabilen şirket anlamına gelir. Buna göre pratikte sermayesi **1€** olan bir girişimci şirket kurmayı mümkün kılar. Sermaye yokluğunu telafi etmek adına limited şirketin 25.000€'luk ana sermayesini biriktirene kadar yıllık karının dörtte birini muhafaza etmek zorundadır. Hukuken bir limited şirketle aynı görevleri yürütebilirler.

Limited şirket ve yükümlülük sınırı olan girişimci şirketin kurulabilmesi için;

- Birleşme aktinin maddeleri belirlenmeli
- Birleşme akti noter tarafından onaylanmalı
- Sermaye payları ödenmeli
- Ticaret sicil kaydı yapılmalı
- Ticaret bürosuna kayıt olunmalı

c) Anonim Şirket (Aktiengesellschaft AG): Bir ya da birden fazla hissedarla kurulabilen büyük hissedarlı şirket sistemidir. Diğer iki şirket türüne göre daha yüksek ve esnek olmayan zorunlu kuralları bulunmaktadır. Yüksek pazar itibarına sahip bir şirket türüdür. Genel Kurul, İcra Kurulu ve Yönetim Kurulu olmak üzere üç zorunlu organdan oluşur. Burada da hissedarların milliyetleri rol oynamamaktadır. Ancak şirketin fiziki adresi yine Almanya'da bulunmak durumundadır.

En az 50.000€'luk ana sermaye ile kurulabilir. Anonim şirket kurabilmek için;

- Birleşim aktinin maddeleri belirlenmeli ve şirket sermayesinin iştirak taahhüdü noter tasdiği ile oluşturulmalıdır
- Organlar atanmalıdır (Kurucular danışma kurulu ve ilk denetçileri noter tasdiği ile atarlar. Danışma kurulu da ilk icra kurulunu atar)
- Şirketin kuruluşuna ilişkin rapor hazırlanır
- Sermaye payları ödenir
- Ticaret sicil kaydı alınır
- Ticaret bürosuna kayıt olunur.

Ortaklıklar: Ortaklık kurmada taraflar şirketin yükümlülüklerine karşı eşit olarak sorumludur. Buna göre ortaklık değil ortaklar vergilendirilir. Vergiye tabi kar şirket seviyesinde belirlenir ve ortakların payına göre paylaştırılır. Ortaklık sadece ticaret vergisine tabidir. Ortaklıkların karakterinin değişmesi ortakların şartlı yükümlülüklerinin olup olmamasına bağlıdır. Ortaklık kurmak için

- En az iki ortak gerekir. Herhangi bir minimum sermaye ortaya konması gerekmez.
- Ortaklık şekline bağlı olarak ticaret sicil kaydı alınır. Başvuru bütün ortaklarca imzalanmak zorundadır ve bir Alman noter tarafından doldurularak elektronik bir formla ticaret bürosuna kaydedilmelidir.
- Şirket faaliyeti bir ortaklık ile devam edecekse ticaret bürosuna da bildirimde bulunulması gerekmektedir. Temsilciler için gerekli olan izinler ve tahkikler de talep edildiği takdirde sağlanmalıdır.

Şube Açmak: Yabancı şirketlerin Almanya'da faaliyet gösterebilmelerinin bir diğer alternatifi de şirketlerinin şubelerini burada açmalarıdır. Yasal olarak bir şube ana şirket ofisinin bir parçasıdır ve ayrı bir tüzel kişilik oluşturmaz. Ana ofisle aynı görevleri yürütebilir. Bu bağlamda ana ofis şirket şubesinin borçları için de kurumsallık şartları altında sorumludur. Almanya'da iki farklı şube sistemi bulunmaktadır. Bunlardan biri ana şirketten bağımsız şube, diğeri de ana şirkete bağımlı şubedir.

a) Ana şirketten bağımsız şube: Yabancı şirketler yabancı ticaret sicil kaydını yaptıkları takdirde Almanya'da otonom şubeler kurabilirler. Bağımsız şirket şubesi iç yapısal anlamda ana şubeye bağımlıdır ama şirket faaliyetlerini bağımsız olarak sürdürür. Ana ofis şube tarafından yapılan ticari işlemlerden yükümlüdür. Bağımsız şube ticaret sicil kaydı almalı ve sorumlu ticaret ofisine faaliyette bulunacağına ilişkin bildirimde bulunmalıdır. Temsilciler için gerekli olan izinler ve tahkikler de talep edildiği takdirde sağlanmalıdır. Bağımsız şirket kendi ismini ana şirketin adını tutmak kaydı ile ekleyebilir. (Örnek: XY LTD Berlin Şubesi) Organizasyonel olarak bağımsız şubelerde;

- Yönetim bağımsız olarak yürütülür
- Kendi sermayesi ve ayrı banka hesabı vardır
- Muhasebesi ayrıdır

b) Ana şirkete bağımlı şube: Ana şirketin bir alt kuruluşu olarak çalışır. Bağımsız olarak şirket faaliyetlerini yürütme hakkı yoktur. Faturalar ana şirket adına hazırlanır ve kendi ismini kullanma hakkı yoktur. Ayrıca ticaret sicili alması gerekmez. Ticaret faaliyetini yürütebilmek için ticaret ofisine bildirimde bulunması yeterlidir.

Teşvikler

Almanya'da teşvik programları farklı fon araçları ve amaçlar doğrultusunda sağlanmaktadır. Münferit teşvik programları örneğin yatırım projesi, araştırma ve kalkınma olanakları, yaratılan istihdam imkanları, işletme sermayesi ihtiyaçları ve diğer özel amaçlar doğrultusunda sağlanmaktadır. Teşvikler genellikle **hibeler, krediler ve garantiler** şeklinde sunulmaktadır.

1) Yatırım hibeleri:

a) GRW Hibesi (Gemeinschaftsaufgabe "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur"): Almanya'da belirli bölgelerde yapılan direkt yatırımlar için nakit desteği sunmaktadır. Maksimum yardım bedeli bölgeden bölgeye ekonomik kalkınma oranına göre farklılık göstermektedir. Almanya'da en yüksek GRW Hibesi sağlanan bölgeler ülkenin doğusunda yer almaktadır. Şirket kuruluşu için ortaya çıkan yeni binalar, ekipman, üretim makineleri ve personel yatırım maaliyetleri giderleri bu hibe kapsamında karşılanabilir. Hibeye ilişkin düzenleme eyalet yönetimleri seviyesinde yapılmaktadır.

b) Ar-Ge Hibeleri (F&E-Forschung und Entwicklung): Ar-Ge projeleri çalışanlarının harcamalarını sağlamak için verilir. Diğer giderlerin ödemesi de proje için net bir şekilde kullanılacaksa karşılanabilir. Almanya'nın 2020 Yüksek Standart Stratejisi kapsamında Almanya'daki bütün araştırma programları Alman Federal Hükümeti tarafından finanse edilmektedir. Toplam proje harcamalarının %50'sine kadarı desteklenebilmektedir. Bazı özel durumlarda orta ve küçük ölçekli şirketlerin destek oranı daha da yüksek olabilmektedir. Federal Hükümet her yıl proje sunumlarını kabul edip bu anlamda değerlendirmeye almaktadır.

c) Personel İstihdamı Hibeleri: Yeni iş kurarken personel giderlerine ilişkin hibeler maaliyetleri düşürmek açısından oldukça önemli rol oynamaktadır. Alman İstihdam Ajansı ve Eyaletler personel giderlerine ilişkin çeşitli hibeler sunmaktadır. Bunlar işe alım desteği, istihdam öncesi eğitimler, maaş destekleri ve istihdam sırasında eğitimler şeklinde sıralanabilir.

2) Kamu Kredileri: Uzun kredi periyotları, cazip kar oranları ve geri ödemesiz periyotlarla fonlamaların en önemlilerini oluşturmaktadır. KOBİler bu destekleri daha sık alabilme imkanına sahipler. Kamu kredileri bütün fonlama amaçları için imkan yaratabilir. Bu kredilere örnek olarak KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) Girişimci Kredisi verilebilir. Bu programda işletme sermayesi dahil olmak üzere yatırım projesinin finansmanı sağlanabilir.

3) Kamu Garantileri: Yeni şirketler sıklıkla kredileri için gereken teminatı sağlayamadıklarında finansmanlarını güvence altına almada zorluk yaşamaktadırlar.

Bu durumda kamu garantileri kredi güvenliği için devreye girer. Bu aynı zamanda yatırımcı banka için de ilgili yatırım projesine ilişkin güvence sağlamaktadır. Almanya'da çeşitli kamu garantileri bulunmaktadır. En uygun garanti programının seçilmesi girişimin büyüklüğüne ve yatırım bölgesine göre değişkenlik göstermektedir. Kredi programları yetersiz kredi notu olan yatırımcılar için güvence sağlamaktadır. Bu programlar yatırımcıyı fonlamada destekler çünkü yatırımcı bankanın da riski bu sayede azalmış olur.

Hibe programları hakkında bilgi için:

- German Trade & Invest (**www.gtai.de**) adlı websitesine başvurabilirsiniz. Sayfanın İngilizce dil seçeneği bulunmaktadır.

- Förderdatenbank (**www.förderdatenbank.de**) Almanca olarak hizmet veren ve detaylı bir teşvik programı şeması çizen online bilgilendirme platformundan da ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.

Şirket Vergilendirmesi

Almanya'da şirketler için ortalama vergi yükü %30'dan daha azdır, hatta bazı bölgelerde bu oran %23'e kadar düşmektedir. Bu durum Almanya'daki vergilendirme sistemini diğer sanayi ülkelerine göre daha rekabetçi kılmaktadır.

Şirket vergilendirmesi: Üç ana parametreden oluşmaktadır. Bunlardan ilki hem şirketlerden hem de ortaklıklarda ortak taraflardan talep edilen **gelir vergisidir.** Diğer bir vergilendirme türü de **dayanışma vergisi (Solidaritätszuschlag)** olarak bilinir, şirket ve şahsi gelir vergilerine %5.5 oranında eklenir. Son olarak şirket faaliyetleri de **ticari vergiye** tabidir ve verginin oranı şirketin yerleşik olarak bulunduğu belediyeler tarafından düzenlenmiştir.

Kar hisselerinin vergilendirilmesi:

- **Stopaj Vergisi:** Bir Alman şirket karlarını yabancı çatı kuruluşla paylaştığında %25 oranında faiz geliri vergisi ve dayanışma vergisi ödemesi gerekebilir. Almanya Federal Cumhuriyeti ile başka bir ülke arasında çifte vergilendirme sözlemesi olması dahilinde ödenen stopaj oranı ilgili anlaşmada belirlenen sözleşmelere göre geri ödenebilir.

- **Nihai Stopaj Vergisi:** Özel mülk sahiplerine dağıtılan karların %25 oranı ve ek olarak dayanışma vergisi nihai stopaj vergisi şeklinde ödenir.

- **Katma Değer Vergisi (KDV):** KDV mal ve hizmetlerin değişiminden alınan vergidir. Şirketler katma değer vergisini sundukları mal ve hizmetlere eklemek ve müşterilerine faturalandırmak zorundadırlar. İki şirket arasındaki özel bir işlemde müşteri KDV'yi vergi uzmanına gönderir. Buna reverse charge süreci denir. Almanya'da KDV AB ortalamasının altında olarak %19'dur. %7'lik bir indirim belirli mal ve hizmetlerden alınan KDV'de uygulanır. Bankacılık, sağlık hizmetleri ve topluluk çalışmaları KDV'den muaftır.

Vergi beyanı:

Vergi ödeme yükümlülüğü olan herkes bağlı olduğu vergi dairesine elektronik olarak yıllık vergi beyanında bulunmak zorundadır. Şirketin kuruluşu ile birlikte vergi dairesine kayıt sorumlu vergi dairesine, vergi değerlendirmesi anketinin teslim edilmesi ile gerçekleşir. Bu anket vergi dairesi tarafından yeni kurulan ilgili şirkete, şirket ticaret ofisine kayıt olduğu, yani resmi olarak kurulduğu anda gönderilir. Önemli vergiler aylık ya da dönemlik olmak üzere önceden ödemelerle toplanır.

Bunlar daha sonra vergi beyanında fazla ödenmişse geri ödenir. Vergi beyanı 31 Mayıs tarihine kadar yapılmalıdır. Bu tarih isteğe göre uzatılabilir.

İş gücü piyasası

Almanya'da işverenler işe alım süreçlerini potensiyel iş arayanlar için kendi isteklerine göre düzenleyebilirler. Ancak dikkate alınması gereken en önemli zorunluluklardan biri işe alım sürecinde ve açık pozisyon ilanlarında etnik köken, cinsiyet, dünya görüşü, engellilik durumu ve cinsel eğilim gibi konularda ayrımcılık gösterilmemesi şeklinde tanımlanabilir. İş gücü bulmada, işverenleri çalışan bulma ajansları desteklemektedir. Almanya Federal İşçi Bulma Kurumu bu konuda ücretsiz hizmet sunmaktadır. **(Arbeitsagentur.de)** Buna ek olarak Almanya'nın hemen her bölgesinde bulunan yerel iş ve işçi bulma kurumlarından destek alınabilir. Ayrıca geniş kamu programları da bu konuda yeni kurulan şirketlere destek vermektedir. İş arayanların iş tanımına uyması halinde, şirketler işe alımda hibelerle de desteklenmektedir.

Almanya'da esnek işe alma modelleri bulunmaktadır ve bunlar aşağıdaki gibi şekillenmektedir.

Süreli sözleşme: Kural olarak Almanya'da iş sözleşmeleri sınırsız olarak hazırlanır ve bu sözleşme çoğu zaman 6 aylık bir deneme sürecini içerir. İş sözleşmesi bu deneme süreci içerisinde iki hafta önceden haber vermek koşulu ile sonlandırılabilir. Ancak iş sözleşmeleri süreli bir şekilde düzenlenerek de sonlandırılabilir. Süreli sözleşmeler otomatik olarak sözleşme üzerinde yazan tarihte sona erer ve yasal olarak işe son verme bildirimi yapılmasına gerek yoktur. Süreli sözleşmeler genellikle iki yıl ile sınırlıdır ve sözleşme sözleşmenin süresi iki yılı aşmadığı takdirde üç defa uzatılabilir.

Geçiçi işe alma: Geçici işe alma işverenin çalışanı geçici iş veren ajanslardan belirli bir dönem için kiralaması anlamına gelmektedir. Çalışan hukuken geçici iş veren ajansı tarafından işe alınmıştır ve kiralayan şirket ile herhangi bir hukuki bağı bulunmamaktadır.

Mini ve Midi İşler: 450€ ücretten daha fazla kazanılmayan ve çalışanın yılda en fazla 70 gün çalışabildiği işler mini iş olarak tanımlanmaktadır. Midi işler ise 450.01€ ile 850€ aralığında ortalama aylık maaş ile çalışılmasıdır. Çalışanlar midi işler için düşük bir sosyal sigorta oranı öderler. İşveren ise tam katkı oranını öder. Ancak bu oran midi işler için katkı oranının altındadır. Maaş genellikle gelir vergisine tabidir.

İş sözleşmelerinde dikkat edilmesi gerekenler: Almanya'da genellikle iş sözleşmeleri yazılı olarak yapılmak durumundadır. Sözleşmenin dilinin Almanca olması önerilir, değilse bir çevirisinin bulunması gerekmektedir. Bunun nedeni Alman mahkemelerinin herhangi bir hukuksal süreçte sözleşmeyi Almanca olarak talep etmesidir. Hukuken sözleşmelerin şekline ilişkin bir kural yoktur ancak aşağıdaki maddelerin iş sözleşmelerinde yer alması önerilmektedir.

- İş yeri lokasyonu ve iş tanımı
- İşe başlama tarihi ve işten çıkarma bildiriminin hangi sürede yapılacağı (Sınırlı sözleşmelerde sözleşmenin süresi)
- Günlük ve haftalık çalışma saatleri
- Deneme süresinin belirlenmesi
- Brüt maaş tanımı ve varsa primler
- İzin süreleri
- Gizlilik anlaşması ve rekabet etmeme anlaşması
- Cezai şartlar

Maaşlar ve ücretler: Ücretler genellikle kişisel pazarlıklar sonucu belirlenir. Ancak minimum saat ücreti 2015 yılı başından beri 8.50€ 'dur. Minimum ücret ödeme zorunluluğu 18 yaş altında çalışanlar, tamamlayıcı staj yapan öğrenciler için ve bir yıldan uzun süredir iş arayanlar için ilk altı aylık süre zarfında bulunmamaktadır

Çalışma saatleri: Yasal olarak günde 8 saat, haftalık toplamda 48 saat çalışılmasına izin verilmektedir. 5 günlük haftada çalışma süresi 40 saat olarak belirlenir. Pazar günleri genellikle tatil olarak kabul edilir. Mesailer, izin günlerine dönüştürülerek ödenebilir ya da mesai ücreti sunulabilir ancak yasal olarak ikincisi önerilmemektedir. Bunun dışında çalışanların en az 4 hafta ücretli yıllık izin talep etme hakkı bulunmaktadır. Almanya'da resmi tatiller eyaletten eyalete farklılık göstermektedir.

Çalışanın ilişiğinin kesilmesi: Bir iş sözleşmesi çalışan ya da işveren tarafından sonlandırılabilir. İşten çıkarma yazılı olarak her iki tarafa da sunulmalıdır ve önceden bildirme süresi göz önünde tutulmalıdır. İş aktini sonlandırmak için özel nedenlerin söz konusu olması gerekir bunlar; sürekli hastalığı olan veya sürekli hastalanan çalışanların olumsuz gelecek tablosu çizmesi, başarı profilini etkileyen alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, işe sürekli geç kalma, çalışmayı reddetme, sebebsiz işe gelmeme, suça eğilim ya da iş yerinde şiddet uygulama, iş yerinin kapanması ya da şirketin yeniden yapılandırılması gibi nedenlerdir. İş akti, işveren ve çalışan arasındaki ilişkinin bir süistimal durumunun doğması sonucu sürdürülemeyecek hale gelmesi sebebiyle önceden bildirme süresi gözetilmeden de sonlandırılabilir. (Hırsızlık, çalışma atmosferini bozma, belirlenen iş tanımı için performans göstermeme, hassas bilgilerin dışarıya sunulması, rekabet etmeme anlaşmasına uyulmaması).

Alman Sosyal Güvenlik Sistemi: Diğer sanayi ülkelerine nazaran Alman sosyal güvenlik sistemi genellikle yeniden dağıtma süreci araçları ile finanse edilir. Emeklilerin, hastaların, tedavi altında bulunanların ve işsizlerin masrafları genellikle çalışan ve işverenlerden elde edilen vergilerle ödenmektedir. Alman sosyal güvenlik sistemi, emeklilik, sağlık, işsizlik, hastabakıcılık ve kaza sigortalarını kapsamaktadır.

Maaş hesabı: Çalışanlar genellikle vergi ve sosyal güvenlik giderlerinin çıkarıldığı net maaş bedelini ellerine alırlar. Ücret vergisi çalışanlar için düzenlenen bir nevi gelir vergisi anlamına gelmektedir. Bu vergi maaşın içerisinden doğrudan vergi dairesine ödenmek zorundadır. Aylık, dönemlik ya da yıllık şeklinde toplam maaş için gerekli olan vergi payınca ödenmelidir. Ödeme emri bir elektronik onay ile verilebilir. Elektronik sertifikayı elde etmek için online vergi portalı "elster" kullanılabilir (**www.elster.de**).

Sosyal güvenlik katkıları: Bu katkı da çalışanın brüt maaşı üzerinden hesaplanır ve sağlık sigortası şirketine ulaştırılır. İşveren her çalışanını bir sağlık sigortası şirketine kayıt ettirmek zorundadır. İşletme numarası bu kayıt için en önemli gerekliliklerden biridir. İşverenler bu işletme numarasını almak için Saarbrücken'deki Federal İş Bulma Ajansı'na başvurmak durumundadırlar.

Hukuki Çerçeve

Almanya'da net hukuksal yapı ve bağımsız mahkemeler hızlı dava süreçlerini garanti ederler. Özellikle fikri mülkiyet hakkının sürekli olarak korunması Almanya'yı cazip ve güvenli bir yatırım bölgesi yapar.

İş hukuku: Alman sözleşme hukuku yatırımcılara güvenli bir etkinlik çerçevesi sunar. Güncel hukuku çiğnemediği sürece şirketlerin sözleşmelerini, kendi seçtikleri ortaklarla ve kendi

kararları ile yapma hakları vardır. Sözleşmelerin ana hatları Alman Medeni Kanunu'nun Borçlar Hukuku Özel Bölümü'nde (BGB) belirtilmiştir. Sözleşme şartları da yüksek seviyede standartlaştırılmıştır. Sözleşmeler Alman hukukuna göre kısa ve basit bir dille yazılır.

Satın alma hukuku: Satın alma hukuku sözleşmelerin günlük bazda tamamlanmasını kolaylaştırır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Malların Satınalınmasına İlişkin Konvensiyon Almanya'ya başka ülkelerden gelen malların satın alımında uygulanır.

Ticaret Hukuku: Alman ticaret hukuku uluslararası standartlara uygundur ve ticaretin hızlı değişen koşullarına uyum sağlar. Uluslararası ticaret etkinliği ve standart ticaret sözleşmeleri Uluslararası Ticaret Kuralları'na göre yeniden düzenlenmiştir.

Dava açmaya ilişkin temel bilgiler: Alman mahkemeleri dava açmanın organizasyonu ve yönetimini üstlenir. Sivil dava açma sırası davacı tarafından belirlenir. Davacının başvurusu mahkemenin karar alma sorumluluğunu belirler. Almanya'da ön duruşma sistemi yoktur. Bir mahkeme delil dinleme talimatı verdiğinde kural olarak gerçekleri kanıtlamak her iki tarafa kalmış olur.

Dava açma maaliyeti hesaplanan temel mahkeme giderleri ile avukat ücretlerinden daha düşüktür. Kural olarak maaliyet davayı kaybeden taraf tarafından karşılanır. Çift taraflı kazanımlarda bu maaliyet taraflarca bölüşülür.

Fikri mülkiyet: Almanya'da önemli bir koruma altındadır ve fikri mülkiyet kayıtları tarafından garanti edilmektedir. Fikri mülkiyet hakkı teknik ve patent anlamındaki ticari yenilikler, kullanma modeli ve tasarım patentleri bağlamında Alman Patent ve Marka Müdürlüğü'ne kayıt ettirilebilir. Alman vatandaşı olmayanlar da bu anlamda Alman vatandaşları ile aynı haklara sahiptir. Öyle ki bir temsilci avukat atayarak fikri mülkiyet haklarını savunabilirler. Avrupa ortak pazarında da böyle bir patent sistemi bulunmaktadır. Avrupa patentleri Avrupa Patent Ofisinden elde edilebilir.

Emlak: İş kurmak ya da yatırım için gereken uygun emlaklar hakkında bilgi almak adına günlük gazetelerdeki ilanlar, brokerlar ve online platformlar kullanılabilir. Ticari emlaklara genellikle sigorta şirketleri, bankalar, yatırım şirketleri, fonlar ve emlak holdingleri sahiptir. Almanya'da her belediye bir emlak ofisine sahiptir. Buralardan satışa çıkan ya da devletin sahip olduğu emlakların bilgisine ulaşılabilir. Ayrıca Federal Mülkiyet Amirliği'nin de özelleştirme yetkisi bulunmaktadır.

Tapu kaydı ve emlağın elde edilişi: Almanya'da tapu kaydı iptal edilemez yani bir ünvan sigortası ya da bir ünvan raporu hazırlanması gerekmemektedir. Bir emlağın başka birinin mülkiyetine transfer edilmesi için taraflar arasında Alman noterler tarafından onaylanan mülkiyetin diğer tarafa geçtiğini belirten bir anlaşma imzalanmalıdır. Ardından emlağı satın alanın tapu kaydı yapılır.

Bu bilgi notundaki bilgi ve veriler Alman İstatistik Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu ve German Trade & Invest'in kamuoyuyla paylaşılan yayınlarından derlenmiştir.

ÜYELİK BAŞVURUSU

Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası'na

☐ Şahsen

☐ Şirketi temsilen üye olmak istiyorum:

Firma:*

Adres:*

Temsilci:* Görev:*

Telefon:*

Faks:*

E-Mail:* www:

Yıllık Ciro:*	☐ 5 Mio. €'ya kadar	☐ 20 Mio. €'ya kadar	☐ 20 Mio. €'dan yukarı
Yıllık Aidat:	€ 1.200	€ 2.400	€ 4.800

** Zorunlu Bilgiler*

Faaliyet alanları:

Odadan beklentilerim:

Odaya tavsiye edebileceğim üye olabilecek şahıs ve kuruluşlar:

Şahsım veya kurumum adına referans verebilecek şahıs ve kuruluşlar:

Oda hakkında tavsiye/enformasyon kaynağı:

Yer, Tarih: Kaşe/İmza:

Tüzüğün 7 inci maddesi ve 1 inci fıkrasına dayanarak, Oda'ya giriş için ilgilinin yazılı müracaatı ve ilk yıllık üyelik aidatının ödenmesi gereklidir. Üyeliğe kabul ile ilgili yazılı başvuru hakkında Yönetim Kurulu karar verir. Yönetim Kurulu'nun kararı başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Tüzüğün 8 inci maddesi ve 2 nci fıkrasına dayanarak, her üye, dilediği zaman Oda'dan çıkma hakkına haizdir. Oda'dan çıkma, Yönetim Kurulu'na istifa yazısı ile bildirilir. Çıkan üye, cari takvim yılı dahil, aidat borçlarını tam olarak ödemekle yükümlüdür.

TÜRKISCH-DEUTSCHE INDUSTRIE- UND HANDELSKAMMER
TÜRK-ALMAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

Leipziger Platz 14
10117 Berlin
T: +49 (0)30-233 299 50
F: +49 (0)30-233 299 510
www.td-ihk.de
info@td-ihk.de

Partnerlerimiz